

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.
(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helvezám

381.631

"1916"

Az első igazi hustalan nap

A magyar közönség ma súlyos lépéssel haladt előre a háborúokozta komoly megtartóztatásban: rávirradt az első olyan hustalan nap, amilyent Berlinben, sőt Bécsben is már régóta ismernek. A tilalom a kolbászárura, mindenféle felvágotira, füstölt husokra is kiterjedt, úgy hogy a hentesek legnagyobbbész ki sem nyitották. A piacokon, árusító üzemeknél ma más volt az élet, mint egyébkor, sőt a vendéglőkben is sokkal inkább megérzik az új rendeletnek a *hustilalomra* vonatkozó részét, mint azt, amelyik a *zsirtilalommal* foglalkozik.

A községi huselárusítónál

Szép, tisztára mosott minden — és üres... Egy-két láda tojás, melyekből — ő, minő haladás! — ma már harmincnyolc filléres tojás mosolyog a kétségbeesett szegény asszonyokra. Korábban egész sor áll már ott és vár — ezáltal vajra. Mert tudni való, hogy a szegény ember életének egyszerűsítése végett ma már a vajért is *sor kell állni*. — így hívják egymás között a háború egyik legnagyobb csapását. A jégszekrény szorosan elzárva.

— Hát már semmije sincs?

— Van még a szekrényben. De nem szabad eladni. Belső részt pedig ma semmit sem kaptam, hát hiába is jönnek az asszonyok. Egyébként tegnap

tobb hus fogyott. Akik tudták, hogy mi lesz ma és volt pénzük. — főleg a jobb módúak szakácsnői — ellátták magukat. Sokan mondták bosszankodva, mikor nem szólálhattam ki: Ei, ha tudtam volna!

Ez megszívlelendő tünet illetékes helyen is. A német nem úgy gondolkodik. Így végeredményben a hustalan napot is csak a vendéglőbe járó közönség sinvli meg.

A községi lóhusszétben

A zuglói végállomásnál. Tolongó bevásárlók. Főleg a kültelek szegény asszonyai.

— Mit árul?

— Csak belső részeket. Májat, tüdőt szívet.

— Hát velőt?

Legyint.

— Hol van az már! Vészt, velőt egy kettőre elkapkodták.

Még volt jó darab máj, de szó sincs arról, hogy minden várokozónak jusson. Ezek ma üres kosárral térnek haza. A krumplis bódé előtt egy másik hatalmas csoport tolong bevett szomorú szokás szerint. Néhány végállomáson várokozó kalauz figyel az asszonyok harcát.

— Hát maguk mit esznek ebédre a hustalan napon?

Rám néz egyik kalauz és odafordul néhány sápadt, sovány, üres szatvort szorongató fejkendős asszony is.

— A hustalan napon? Hát melyik

napunk nem hustalan? Kenyeret eszünk és vizet iszunk rá. Meg néha főzeléket. Ha van.

A Garai-téri piacon

Jó szüretjük van a gyümölcsös kofáknak. Megrakott szekereik körül egyik vevő szorítja tovább a másikat. Őszi barack, besztecei szilva, körte, szőlő halmaza rohamosan fogy. Feltűnően kevés az alma. E téren már alig-hanem új spekuláció szaga büzik.

— No megy-e jól a gyümölcs?

A fiatal, csinos árusasszony szeme fölragyog és boldog izgalommal mondja:

— Ma nagyon jól megy. Nem is tudom, miért...

Sejthető, hogy a hustilalom miatt. Ugy látszik azonban, ennek tudára még nem ébredtek, mert az árak rendesek, azaz a *rendes* — *magas árak*, melyeket az ünnep tiszteletére elfelejtettek fölemelni.

Annál nagyobb az aratás a *halárusoknál*. Oda sem lehet egykönnyen férni, annyian állnak a bódék sora előtt. Sőt az egyszerűen kosárból áru

érdemes polgártárs *döglött halrakása* is megközelíthetetlen. Abból az áruból amit a boldog, jó időkben csak a leg-szegényebb néposztály vásárolt, ma gögösen osztogat halat az árus a „nacs-ságáknak”, *kilóját 4—5 koronáért*. A élő halak ára *hat és tíz korona* között váltakozik különként és mi lesz még ezután?

A fűszer- és csemegeárusoknál

Vaj nincs, itt-ott valami. Sajt? Nagy mennyiségben fogy, amíg a készlet

tart. Az sincs elég. Ami van, méregdrága. A drágaság Csímborasszóját érte el, egy kiló ementáli például 14 korona árral dicsekszik.

— Szalonna?

— Nem tudok szolgálni. Nem vagyunk tisztában avval, hogy szalonnát szabad-e ezekben a napokban eladnunk, mert voltaképpen *zsirifele*. De ez nem okoz különös gondot, mert *szalonnafélékhez egyáltalán nem jutunk*.

Vendéglőkben

Egy előkelő étteremben. — A hustalan napot nem túlságosan érezzük meg, amíg *halat*, *belső részeket*, *tojást* bőven kaphatunk. Sőt a közönség egy része szereti a könnyebb ételeket. Mai étlapunkon például következő ételfélék szerepelnek: kalarábé főzelék, rántott ponty feltéttel. Sóska, paraj, túrkortojással, gomba tojással, karfiol vajjal, sajtos-kaviáros-zöldhossz, vagy paradicsomos omlette, tölött tojás, savanyu tojás és különböző halfélék. Levesnek paradicsom, köménymag, karfiol és zöldségleves. Tészták, sajtok, gyümölcs.

Szóval a választék bő és kétségtelenül egészséges — csak pénz kell hozzá.

Egy nagyüzemi vendéglőben.

Itt is halak különböző formában, rántott hal, haláslé, hal rostos. Tojásételek, rakott burgonya, tészták.

— Még jobb, mint máskor, — mondja egy megelégedettségre hajló, vidám pincér.

A kisémberek vendéglője.

Szemben a keleti pályaudvarral, katonák, érkező vagy várakozó szegény utasok kedvelt étkezője, a *Szalay* vendéglő.

— Mit főznek ma?

— Semmit, — hangzik a lakonikus és kissé szomorú válasz. — Marhapörköltet készítünk állandóan, ma azt nem szabad.

— Hát halpörköltet nem lehet?

— Hogy lehetne, kérem? Hol vegyem a sok zsírt hozzá? Aztán meg mindenki azt vesz, maholnap a halárusok mind megbolondulnak.

Kora élelőtt már egész sereg várakozó katoná üldögélt és iddogálta szép csöndben azt a kis sört, amihez hozzájuthatott.

— Hát a vitéz uraknak mit ad?

Rám néz a gazda szomorúan.

— Mit adjak, kérem? Adnék szivesen. Lesz nekünk bab és tészta. Majd jut abból annak, aki éhes.

Egy belvárosi pincében.

Pincékben főképpen virsli, debreceni, kolbászáru fogy. Érdekelt, hogy ilyen helyen ma hogyan segítenek magukon a vendéglősök.

— Hogy mit adunk? *Savanyu tojást* és este *halpaprikást*. A tojásételekkel is baj lesz utóbb, mert a tojás rohamos áremelkedést mutat. A halra sajtra és tojásra veti rá magát mindenki, így ez a rendelet új spekulációkra ad alkalmat és a hus megtakarítása más irányban néhány elsőrendű fogyasztási cikk aránytalan megdrágulását vonja maga után. Sajtot már alig szolgálhatunk fel.

A nyomor utvesztőjében, a Murányi utcában.

— Mit kapnak ma itt a szegény menekültek?

— Ó, ők nem érzik meg, szegények, külön a hustalan napot. Levest és főzeléket kapnak, mint rendesen. Nekik, szegényeknek, mindig hustalan napjuk van...

Fabinyi Lili